Aliaa Magda Elmahdy – trupul ca manifest

Radu STĂNESE

Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu, Facultatea de Ştiinţe Socio-Umane
"Lucian blaga" University of Sibiu, Faculty of Social and Human Sciences
Personal e-mail: radu.stanese@imagic.ro

Aliaa Magda Elmahdy - The Body as Manifesto

During the Arab Spring, the nude photograph of the student Aliaa Magda Elmahdy has gone viral shortly after it was posted on her personal blog. Millions of views have demonstrated the polarity of society based on this image. The entire national political spectrum has harshly criticised her and declared that her action is situated outside of the context of Egyptian protests. However, mass-media has portrayed her as a revolutionary figure. The political message of her self-nude has transcended the interests of Egyptian political parties. Elmahdy quit her studies and decided to go abroad, so that her message of liberation would be accessible to everyone. Thus, the manifesto nude of this Egyptian woman has become convincing for the representatives of moderate female emancipation, as well as for radical feminist representatives.

Keywords: self-nude, sexism, hypocrisy, islamism, corporeality, identity, nude manifesto, public nudity, solidarity.

Pe data de 23 octombrie 2011, studenta de 20 de ani Aliaa Magda Elmahdy a postat pe blogul personal o fotografie alb-negru cu propriul nud: purta doar ciorapi negri cu adeziv, balerini şi o floare prinsă în păr de culoare roşie. Tânăra egipteancă a susţinut pe Facebook că gestul ei reprezintă „un strigăt împotriva unei societăţi a violenţei, rasismului, sexismului, hărţuirii sexuale şi ipocriziei."[1] Imaginea ei a fost retrasă de pe Facebook, motiv pentru care un prieten i-a cerut permisiunea să-i posteze nudul pe Twitter. Într-un interviu acordat reţelei de televiziune CNN, Aliaa şi-a justificat consimţământul: „Am acceptat pentru că nu mi-e ruşine că sunt femeie într-o societate în care femeile nu sunt nimic altceva decât obiecte sexuale, hărţuite zi de zi de către bărbaţi care nu ştiu nimic despre sex sau despre importanţa unei femei. Fotografia este o expresie a fiinţei mele şi văd corpul uman ca pe cea mai bună reprezentare artistică a acesteia. Mi-am făcut singură aceasta fotografie, cu ajutorul temporizatorului de la aparatul meu de fotografiat. Puternicele culori roşu şi negru mă inspiră."[2]

În scurt timp, nudul ei a devenit viral. Blogul Magdei a înregistrat peste două milioane de accesări, multe dintre ele fiind insulte şi ameninţări. Pagini de Facebook au fost dedicate atitudinilor pro şi contra Elmahdy. De teama conservatorilor, egiptenii liberali s-au delimitat de gestul tinerei. *Mişcarea 6 Aprilie*[3] a făcut o declaraţie în acest sens, prin care a negat faptul că Elmahdy ar fi membră a grupului.

Astfel, în timp ce întregul spectru politic naţional a criticat-o aspru şi a considerat că acţiunea ei se plasează în afara protestelor din Egipt, mass-media, dimpotrivă, a prezentat-o ca pe o revoluţionară.[4] Media online reflecta de fapt opinia publică internaţională, animată de speranţa că „Primăvara arabă" nu s-a redus la viaţa politică a ţărilor musulmane, ci a însemnat o schimbare profundă a întregii societăţi islamice.

Aliaa Magda Elmahdy a adăugat la auto-nudurile de pe blogul intitulat *A Rebel's Diary (Jurnalul unei rebele)* un text-manifest ce evocă istoria artei în apărarea exprimării sale vizuale: „Aduceţi în faţa instanţei modelele artiştilor care au pozat nud până la începutul

anilor ‘70, ascundeți cărțile despre artă și distrugeți statuile nud ale Antichității, apoi dezbrăcați-vă și stați în fața unei oglinzi și ardeți-vă corpurile pe care le disprețuiți pentru a vă descotorosi de accesoriile voastre sexuale, înainte de-a vă direcționa ofensa și șovinismul și impertinența de-a încerca să-mi negați propria-mi libertate de exprimare.”[5] Lector Ph.D. Karina Eileraas analizează textul studentei media Elmahdy din perspectivă critică și identifică diferitele semnificații ale exprimării sale[6]: echivalează nuditatea cu starea de eliberare [7], consolidează viziunea estetică occidentală pernicioasă, cu bărbatul ca subiect-topograf și femeia ca obiect-topograf [8], și oglindește totodată concepțiile filosofice despre valoarea feminină considerată pur sexuală, decorativă și ornamentală [9]. Cercetarea continuă cu un studiu comparativ între autoportretul nud al studentei și pictura lui Henri Matisse *Odalisca cu pantalonii roșii*. Se constată un contrast evident în ceea ce privește starea și compoziția celor două imagini. Odalisca este redată semi-nud, în poziție șezândă, în interiorul domestic ascuns al unui harem. Starea ei este pasivă; privește în depărtare și așteaptă ca, la un moment dat, un bărbat să intre în spațiul ei. Cele mai vădite trăsături ale femeii pictate sunt langoarea și resemnarea, ceea ce face imposibilă perceperea ei ca un subiect istoric propriu-zis. Ea este redusă la un obiect pasiv, ce așteptă ca spațiul să fie umplut și ca istoria să fie modelată de alții.

Într-o totală antiteză, studenta se autoportretizează pe verticală, cu un picior așezat lejer pe un taburet. Se uită drept în față și confruntă în mod direct obiectivul fotografic cu o privire fermă. „Sfidând așteptările tradiționale ale femeii modeste, Elmahdy își îndepărtează picioarele în mod vădit pentru a-și arăta organele genitale privitorului. Opțiunea lui Elmahdy de a-și împodobi corpul gol cu ciorapi, o floare roșie și pantofi roșii sexualizează instantaneu imaginea. Portretul ei este iconic: reținând prin simplitate sa și stăruind prin determinarea sa de a pune sexualitatea în conversație cu revoluția.”[10]

Opus dialogului pictural model-artist, studenta a apelat la obiectivitatea limbajului fotografic pentru a demonstra că gestul de-a se arăta goală întregii lumi a fost o decizie personală. Ea a smuls astfel nudul din simpla convenție estetică și l-a investit cu propriul ei mesaj politic și sexual. Nu mai este vorba aici de vreun voaierism disimulat artistic, ci de un exhibiționism manifest. Iar cazul Elmahdy arată că, într-o lume ipocrit gimnofobă, expunerea corpului gol este militantă în sine.

Poate că simbolismul oferit de binomul exhibiționism-revoluție e mai relevant printr-o altă comparație vizuală. Așa cum arătam într-un capitol anterior, în celebra pictură *Libertatea conducând poporul, Ferdinand Victor Eugène Delacroix întruchipa Revoluția franceză printr-o Marianne cu bustul dezgolit. Acest argument senzual pare a fi adresat atât maselor revoltate din planul secund al tabloului, cât și privitorului. Nudul-obiect pictat reprezintă un simbol prin atitudine și prin identitatea sa impersonală. În cazul nudului-subiect* Aliaa Magda *Elmahdy, tocmai identitatea personală o transformă în simbol al revoluției arabe, cel puțin pentru lumea occidentală. Romantismul desuet pictural este înlocuit de un romantism contemporan* disident, frontal și explicit. Mesajul fotografiei este romantic-revoluționar prin chiar imediatețea sa. Cine nu înțelege că, prin postarea imaginii, Elmahdy se opune goală unui islamism în forma sa cea mai belicoasă?

Tânăra a câştigat o mulțime de adepți pentru că este un personaj real, viu, şi nu o plăsmuire ideală a unui artist. Iar fotografia garantează autenticitatea identității ei. Nu e vorba doar de o consimilitudine nominal-vizuală specifică oricărui mediu de socializare online, ci de un autoportret revoltător de sincer, în care corpul apare întreg, cu identitate genitală şi cu accesorii cât se poate de intime. Selfie-ul nu este „furat” în grabă ca rezultat al unei pulsiuni de moment; în semn de protest, Elmahdy a renunțat pur şi simplu la sentimentul de pudoare fizică:

„Nu mi-e ruşine de corpul meu. Exprim asta prin fiecare obiect pe care îl port. De exemplu, floarea din păr – mama îmi spunea adesea «Nu, este prea mult, n-o purta», pentru că, pe stradă, oamenii ar face comentarii pe seama mea. În Egipt, fetelor li se spune «Nu râde, nu umbla pe stradă... nu face nimic.» ”[11]

Practic, goliciunea ei a devenit simbolică și totodată reprezintă dovada certă a eliberării sale ca individ. Sexualitatea francă este chiar mesajul. Privirea ei ingenuă dar hotărâtă transmite acest mesaj propriei persoane, familiei, poporului egiptean și întregii lumi.

În termeni barthesieni, fotografia propriu-zisă este invizibilă, iar tot ceea ce se observă sunt elemente ale unui *studium*, care conving prin deplina sinceritate. Imaginea în sine nu este capabilă să genereze solidaritate politică, însă aura trăirii autentice este prezentă și nu poate fi eliminată de niciun privitor[12]. Fotografia place inclusiv prin componentele estetice neinspirate (blițul frontal, dulapul de pe fundal), dar mai ales prin reacțiile ostile pe care le-a generat în rândul fundamentaliştilor musulmani. Astfel, înjosirea de care este acuzată fata ce s-a autofotografiat trădează tocmai mârşăvia unei societăți. Comentariile virulente la adresa acestei imagini nu doar scot la suprafață abjecția, dar mai ales arată că abjecția a fost acolo dintotdeauna şi că acest memento abject nu poate fi înlăturat niciodată. [13]

Într-un interviu dat de Elmahdy împreună cu Amina Sboui - colega sa de protest din Tunisia, cele două demască aceste tare ale mentalității islamiste:

„*Aliaa Magda Elmahdy*: În Egipt, femeia este ca un corp neînsufleţit, un cadavru. Acest corp aparține altor oameni. Ei consideră că, dacă ea nu respectă întru totul regulile, e permis să fie bătută, să fie hărțuită; e permis să fie ucisă. Așa că cel mai bun mod de-a spune nu la toate astea este să zici «Acesta e corpul meu și fac ce vreau cu el.» (...)

Amina Sboui: Sunt multe femei arabe care fac filme pornografice și care apar goale în filme și nimeni nu le spune nimic. În cazul nostru, toată lumea a început să ne critice. Noi facem asta din motive întemeiate. Nu ne propunem să fim sexy, ci vrem să spunem lumii că în corp ne petrecem toată viața și nimeni nu trebuie să ne determine să-l ascundem sau să-l arătăm pentru sex; eu mi-l folosesc pentru mesaje politice. "[14]

În perioada primelor postări pe blog, Elmahdy era studentă media la AUC (The American University in Cairo), ceea ce explică dorința ei de a deveni, din obiect, subiect media:

„*CNN: Cine este Aliaa Elmahdy în interiorul corpului portretizat de fotografia nud*?

Elmahdy: Îmi place să fiu diferită. Iubesc viața, arta, fotografia și exprimarea în scris a gândurilor mai mult decât orice. De aceea am studiat media și am sperat să ajung și mai departe, în lumea TV, pentru a putea arăta adevărul din spatele minciunilor pe care le suportăm zilnic în această lume. Nu cred că trebuie să avem copii doar prin căsătorie. Esențială este doar iubire."[15]

Mesajul politic al nudului ei a excedat însă interesele partidelor politice egiptene:

„*CNN: Presa te-a etichetat ca revoluționară, dar tu nu ai fost prezentă în Piața Tahrir în timpul celor 18 zile ale revoluției din februarie anul acesta. Există vreun element politic în gestul tău de-a poza nud*?

Elmahdy: Nu am intrat niciodată în politică. Am aderat pentru prima oară la proteste pe 27 mai, pentru că am simțit nevoie să particip și am decis că sunt capabilă să schimb viitorul Egiptului și am refuzat să rămân tăcută. Am precizat clar că nu fac parte din *Mișcarea 6 Aprilie*, după apariția zvonurilor răspândite de ultimii susținători ai *Partidului Național Democratic* al lui Mubarak, care urmăresc să capitalizeze reacția la fotografie.

Ceea ce m-a șocat a fost declarația făcută de *6 Aprilie*, prin care se clarifică faptul că Aliaa Magda Elmahdy nu face parte din organizația lor și că ei nu acceptă «ateismul». Unde este democrația și liberalismul pe care ei le predică lumii? Ei nu susțin decât ceea ce publicul dorește să audă pentru ambițiile lor politice."[16]

Acestea par a fi motivele cele mai plauzibile pentru care Elmahdy a renunțat la studii și a luat decizia să treacă de granițele țării, pentru ca mesajul eliberării ei să fie accesibil întregii lumi. Într-o fază inițială, evadase din spațiul național în plan virtual prin postările de pe blog, după care avea să repete gestul și în plan real prin solicitarea azilului politic.

Înainte de a părăsi țara, a mai postat un set de imagini pe blogul personal. Una din ele consta într-un triptic repetitiv al fotografiei nud care i-a adus supranumele de „revoluționara goală". Seria amintește de pictura cvinarie a austriacului Hans Makart intitulată *Die fünf Sinne (Cele cinci simțuri)*, în care fiecare simț este sugerat de un nud feminin. Elmahdy triplează aceeași fotografie pentru a semnala simțurile cenzurate de autoritățile islamiste. În prima variantă, o bandă galbenă orizontală acoperă vulva, în următoarea, aceeași bandă acoperă gura, iar în a treia, ochii. Există o anumită semnificație a acestei culori? De ce lucrează Elmahdy doar cu alb-negru, roșu și, în acest triptic, galben?

Erin Beth Gurwitch Collins are o explicație plauzibilă. Fotografia inițială conține trei culori: alb, negru și roșu. Sunt tocmai culorile de bază ale drapelului egiptean. „Această combinație de culori și evidențierea celor trei fâșii orizontale au fost preluate de pe steagul Eliberării Arabe și apoi adaptate la întreaga lume arabă, factorul de distincție fiind o anumită emblemă națională în centrul steagului. De aceea, nu este o coincidență faptul că acestea sunt culorile pe care Elmahdy le-a întruchipat în imaginea ei originală. Alegerea ei de a evidenția culoarea roșie semnifică lipsa de transformare a Egiptului, din trecutul istoric până azi."[17] În ceea ce privește culoarea galbenă, ea provine din vulturul de aur al lui Saladin – emblema ce particularizează drapelul Egiptului. Cele trei benzi galbene demonstrează astfel cenzura și suprimarea practicate de guvernul egiptean. „Aplicarea lui Elmahdy a barelor galbene de-a lungul corpului ei scoate în evidență învăluirea[18] de către structurile guvernamentale a cetățeanului din Egipt. Amplasarea barelor nu este întâmplătoare. Fiecare are menirea de-a demonstra un anume rol (ori respectiv o carență) pe care guvernul l-a jucat: zona vaginală pentru testul de virginitate[19], gura pentru tăcerea în fața nedreptăților și ochii pentru delimitarea lipsei de recunoaștere, sau cel puțin admiterea că aceste violări s-au întâmplat și, de fapt, încă mai au loc; totodată, tăcerea naște o altă întrebare: doar guvernul e cel care tace? Sau problema e că opoziția la guvern *a fost redusă la tacere*?"[20]

Faptul că nudurile lui Elmahdy reprezintă un caz relevant de *corpus media* o dovedește ecoul internațional al acestor postări. Pentru foarte multe activiste on și offline, proiectul ei s-a dovedit a fi decisiv. Corpul gol al tinerei este îmbrăcat, ideologic, cu cele mai revoltate și revoltătoare mesaje. Polarizarea opiniei publice se menține atât de accentuată încât răspunsurile online se împart doar în pro și contra. Nu există feedback-uri neutre sau păreri echidistante. Mai toți sunt entuziasmați sau scandalizați. Printre adepți se numără și circa 40 de femei din Israel, care s-au unit pe Facebook pentru „a arăta susținerea, într-un mod nonviolent și legitim, unei femei ce este la fel ca noi – tânără, ambițioasă, plină de vise și care, evident, are un dezvoltat simț al umorului". La rândul lor la fel de nude, participantele au fost fotografiate în spatele unor mesaje precum „Iubire fără limite" și „Omagiu lui Aliaa Elmahdi. Surori întru Israel".[21]

Femei din întreaga lume continuă să-și exprime solidaritatea cu Elmahdy. Nudul manifest al egiptencei a convins atât reprezentantele emancipării feminine ponderate, cât și exponentele feminismului radical.

O sumedenie de mesaje și o vastă imagerie atestă apariția unei politici transnaționale a corpului feminist[22]. Stimulată de tehnologiile de comunicare și de extraordinara dinamică a mediului de socializare online, comunitatea virtuală a feministelor și-a dezvoltat tacticile și strategiile de luptă prin identificarea și asimilarea unor cauze precum cea a lui Elmahdy. Remarcabil este faptul că tocmai tânăra din Egipt apelează la forma supremă de expresie a libertății – nudul propriu-zis, în timp ce faimoasele militante *Femen*[23] apar doar topless la protestele lor, până în momentul întâlnirii cu „revoluționara goală". Modernele amazoane își folosesc bustul despuiat ca suport al unor sloganuri de tipul: „Corpul meu este arma mea", „Adevărul gol", „Sunt liberă", „Război gol", „Corpul meu este manifestul meu". La o simplă lectură, sintagmele nu par penetrante. Însă plasate sub sânii goi, direct pe piele, au un impact aparent inexplicabil. Militantele topless sunt convingătoare deoarece, în toiul protestelor, întrupează mesajele inscripționate *pe pielea lor*, la propriu și la figurat; redundanța textelor cu realitatea propriilor „corpuri" „goale" este dovada vie a credinței lor. Ele par a fi îmbrăcate doar în propriile principii. Însă asumarea în paradigmă gimnosofică a acestei idei va avea loc abia după ce ingenuitatea lui Elmahdi va revigora sextremismul Femen. Doar corporealitatea nudului complet poate oferi relevanță gestaltică unui discurs sextremist. Altfel, jumătățile de măsură (ținutele topless) pot constitui în continuare amănuntul scandalos pentru care presa va promova aceste proteste, însă, pentru adepții cu spirit de observație, starea seminudă a militantelor poate fi percepută ca un compromis ideologic.

Cu alte cuvinte, intrarea lui Elmahdy în rândurile amazoanelor Femen, spre finele anului 2012, se dovedește a fi o strategie salvatoare atât pentru „războinicele topless", cât și pentru „revoluționara goală", căreia statul suedez i-a acceptat azilul politic.

Prima acțiune a grupării Femen în noua formulă are loc în fața ambasadei egiptene din Stockholm, în luna decembrie a aceluiași an. Gestul egiptencei marchează transferul nudului ei din sfera virtuală a cyberspațiului în realitatea imediată a străzii. Criticii săi consideră că aderarea la grupul Femen o aliniază la mișcările de consolidare a hegemoniei occidentale.[24] La intrarea în ambasadă, tânăra Aliaa Elmahdi și-a desfășurat drapelul Egiptului deasupra capului. Poartă doar pantofi roșii, ciorapi negri, coroniță de flori și o pereche de ochelari. Trupul gol îi este „îmbrăcat" în cuvintele: „Șaria[25] nu este o constituție". Cele două colege care o încadrează la stânga și la dreapta nu mai apar doar topless, ci și „bottemless". Singurele lor haine sunt mesajele: „Apocalipsa lui Mursi[26]" și „Nu islamism. Da secularism".[27]

Pe 8 martie 2014, de Ziua Internațională a Femeii, Aliaa Magda Elmahdy protestează împreună cu Amina Sboui, Solmaz Vakilpour, Safia Lebdi, Meriam Russel și Maryam Namazie în fața piramidei de sticlă a Muzeului Luvru din Paris. Steagurile Tunisei, Egiptului, Algeriei și Iranului flutură peste nudurile lor, ce poartă mesaje scrise în arabă, franceză și engleză. În aplauzele turiștilor trecători, militantele exhibiționiste sunt arestate pentru ținută indecentă, iar după verificarea identității lor sunt eliberate.[28]

Cum se explică remarcabilul impact media al acestor cuvinte-veșminte raportat la numărul restrâns al nucleului militant? De ce apelează gruparea Femen la o asemenea metodă de diseminare a mesajelor-manifest? Care este secretul viralității sextremiste? Strategiile și mesajele Femen au o motivație socio-politică reală sau, dimpotrivă, sunt reacții de moment ce urmăresc satisfacerea unor triviale nevoi exhibiționiste?

Departe de pretenția unei explicații fără echivoc, se întrevăd direcțiile unor posibile răspunsuri. Așa cum s-a putut observa de-a lungul analizei de față, atitudinea revoluționarei Aliaa Magda Elmahdy este justificată ca reacție împotriva unui sistem social opresiv. Însă, chiar dacă lumea occidentală pare a susține întru totul demersul egiptencei, manifestul ei corporal oscilează între liberalism și libertinaj. Cel puțin din punct de vedere formal, goliciunea activistei Elmahdy poartă stigmatul indecenței până și în mediul online. O dovedește faptul că autoportretul nud inițial a fost eliminat din rețeaua Facebook, conform condițiilor din regulament și, în plus, accesul pe blogul personal este filtrat de următorul text prevenitor:

„Avertisment privind conținutul

Este posibil ca blogul pe care urmează să îl vizualizați să prezinte conținut adecvat numai pentru adulți. În general, Google nici nu examinează, nici nu susține conținutul acestui blog sau al altor bloguri. Pentru mai multe informații despre politicile noastre de conținut, vizitați *Termenii şi condițiile* Bl".[29]

Însă nici repulsia pe care mulți privitori o au la vederea unui nud nu este întâmplătoare. Abjecția face parte din mesajul pe care Elmahdy vrea să îl transmite întregii lumi[30], ceea ce o determină să nu se arate doar ingenuu despuiată. Culmea esteticii abjecției este atinsă printr-o fotografie șocantă, ce perplexează chiar și fanii ei voaieriști. În august 2014, Elmahdy postează o imagine în care ea apare goală, stând pe vine, cu mâinile la spate și cu picioarele îndepărtate. Se uită frontal la privitor. Menstruația însângerează drapelul islamic pe care șede. Alături, o colegă se află cu spatele în aceeași poziție, defechează pe steag și face un semn obscen cu degetul mijlociu al mâinii drepte. Vălul îi acoperă jumătatea superioară a corpului. Două pistoale automate zac pe podea. Ambele activiste sunt inscripționate pe piele cu inițialele Statului Islamic. De data aceasta, Elmahdy poartă balerini și ruj de culoare neagră.[31]

Într-un interviu luat de Chris Köver ucrainiencei Inna Shevchenko, aflăm că fotografia reprezintă replica Femen la o înregistrare video a Statului Islamic, ce prezintă execuția jurnalistului James Foley. „Prin

mesajul nostru foto, propunem propria noastră «cale de execuție» a ideilor Statului Islamic."[32]

Postarea lui Elmahdy a generat în mediul online un nou val de răspunsuri dure și amenințări cu moartea. Imaginea a devenit virală în scurt timp, ceea ce a dus la o serie întreagă de dezbateri jurnalistice și polarizări ale opiniei publice. Și în acest caz, sistemul media occidental se dovedește a fi parțial duplicitar: tolerează libertatea de exprimare, pe de-o parte, dar cenzurează mesajul abject al fotografiei prin alterări și acoperiri digitale, pe de altă parte. Trebuie remarcat faptul că aceste libertăți și restricții media se supun unor norme deontologice susținute atât de jurnaliști, cât și de o majoritate covârșitoare a populației.

De fapt, așa se explică și efectul viral al cuvintelor-veșminte lansate de gruparea Femen în mediul online. Corpul îmbrăcat doar cu semnificația unor cuvinte reușește să se adreseze mentalului colectiv într-un mod cât se poate de viu și convingător. Mesajul scris e decriptat în plan conștient, iar nudul imprimă textul în memoria de lungă durată, prin conotațiile sale emoționale. Indiferent că aceste trăiri înseamnă entuziasm, indignare, șoc sau aversiune, mediul corporeal asigură suportul arhetipal al mesajelor. Astfel, conținutul informației, dublat de un sentiment puternic, are acces la zona profundă a mentalului individual și colectiv. Așa se explică reacțiile prompte ale inamicilor și susținătorilor, deopotrivă.

Tocmai viralitatea este principala strategie a mesajelor sextremiste. Problema libertății, inscripționată redundant pe suportul unor nudități feminine, nu poate fi trecută cu vederea nici de misogini, nici de feministe. Radicalizarea comunicării este combustibilul întregii acțiuni. Până când nu se epuizează ultimul argument sau contraargument, dezbaterea rămâne vie.

Ambiguitatea informațional-emoțională a mesajelor Femen este amplificată de cea politico-exhibiționistă, care motivează înseși membrele acestei grupări. Se pare că există aici un melanj de principii sociale și reprimări personale, de valori politice și frustrări individuale, care, laolaltă, creează ideologia unei anumite forme de libertate numită Femen. Cu nimic mai prejos decât orice altă grupare, aceasta reprezintă o fărâmă a dinamicii sociale. Cât de însemnată sau efemeră este ea în contextul globalizării, doar viitorul o va putea dovedi.

Certă rămâne nuditatea ca formă de protest din ce în ce mai prezentă pe tot cuprinsul planetei. *Corpus media* se dovedește a nu fi doar cel mai la îndemână sistem de mijloace de comunicare, ci pare totodată și cel mai eficient.

Dr. Wolfgang Kraushaar activează la Institutul de Cercetări Sociale din Hamburg. Cercetările sale au ca teme predilecte mișcările de protest și terorismul modern. În perioada actuală, studiile sale sunt circumscrise unei monografii cu titlul „Protest în pielea goală! Între progresul civilizației și pierderea rușinii". Opiniile cercetătorului german sunt relevante în ceea ce privește corpul gol ca mijloc de exprimare a protestului. Unul din articolele sale cu această problematică se încheie astfel:

„Dacă ar trebui să tragem o concluzie în acest moment, chestiunea surprinzătoare ar fi cum de o asemenea dezvoltare în repertoriul formelor de protest nu a cruțat nicio parte a pământului, religiei și culturii. Deși frecvența protestelor în pielea goală evidențiază diferențe geografice semnificative, putem susține în mod justificat că, în această eră digitală în care societatea este redefinită până în cel mai mic microcosmos, noi trăim o globalizare a protestului în pielea goală. Există protestatari care au mărșăluit laolaltă prin piețe și pe străzi, la lecturi și întâlniri, chiar și în fața camerelor, în Africa și China, ca și în America Latină, în Spania și în Turcia la fel ca în Rusia, iar, ocazional, chiar și în țări arabe precum Egipt, unde represiunea statului și ostracizarea socială impun încă o ordine diferită.

O lecturare cultural pesimistă a acestui demers ar putea duce la opinia că nerușinarea obraznică se răspândește în aceasta eră a internetului, devenind tot mai comună până la atingerea unui caracter global. În schimb, o interpretare emancipatoare ar duce la concluzia că indivizii, în sfârșit, pot trăi cu adevărat libertatea de a-și controla propriile corpuri, pentru ca astfel să completeze canonul valorilor promise încă de la Revoluția Franceză."[33]

Revoltată pentru unii, revoltătoare pentru alții, Aliaa Magda Elmahdy întruchipează această nouă formă de protest ce se manifestă atât în spațiul public virtual, cât și în cel real. Ea reprezintă o identitate de referință într-un *Nudebook*[34] al viitorului apropiat, unde - aparent paradoxal - protestele vor risca să își estompeze viralitatea *social media,* tocmai prin întoarcerea la mijloacele proxime de comunicare numite generic *corpus media*.

Note:

1.http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4149840,00.html

2. http://edition.cnn.com/2011/11/19/world/meast/nude-blogger-aliaa-magda-elmahdy/

3. *Mișcarea 6 Aprilie* este principala grupare a tinerilor care a condus revolta în urma căreia Hosni Mubarak a fost îndepărtat de la putere, în ziua de 11 februarie 2011.

4. https://etd.library.emory.edu/view/record/pid/emory:bqq7x

Erin Beth Gurwitch Collins, *Revolting Revolution: Aliaa Magda Elmahdy and the Crafting of an Ethic of Solidarity*, Emory University, 2012, p. 9.

5. http://arebelsdiary.blogspot.ro/2011/10/nude-art_2515.html

6. Karina Eileraas, *Sex(t)ing Revolution, Femen-izing the Public Square: Aliaa Magda Elmahdy, Nude Protest, and Transnational Feminist Body Politics*, în *Signs*, Vol. 40, No. 1 (Autumn 2014), The University of Chicago Press, p. 44.

7. Fatema Mernissi. 2001. *"Size 6: The Western Women's Harem."* In *Scheherazade Goes West: Different Cultures, Different Harems*, 208–20. New York: Washington Square.
8. John Berger. 1990. *Ways of Seeing*. New York: Penguin.
Laura Mulvey. 2009. *"Visual Pleasure and Narrative Cinema."* In *Visual and Other Pleasures*, 2nd ed., 14–27. New York: Macmillan.
9. Jean-Jacques Rousseau. 1979. *Emile; Or, On Education*. Trans. Allan Bloom. New York: Basic.
Immanuel Kant. 2004. *Observations on the Feeling of the Beautiful and theSublime*. Trans. John T. Goldthwait. 2nd rev. ed. Berkeley: University of CaliforniaPress.
10. Karina Eileraas, *op. cit.*, p. 45.
11. http://www.vice.com/read/the-egyptian-feminist-who-was-kidnapped-for-posing-nude
12. https://etd.library.emory.edu/view/record/pid/emory:bqq7x
Erin Beth Gurwitch Collins, *Revolting Revolution: Aliaa Magda Elmahdy and the Crafting of an Ethic of Solidarity*, Emory University, 2012, p. 71.
13. *Ibidem,* p. 46.
14. http://freethoughtblogs.com/maryamnamazie/2014/04/01/this-is-my-body-i-will-do-whatever-i-want-with-it-interview-with-amina-sboui-and-aliaa-magda-elmahdy/
15. http://edition.cnn.com/2011/11/19/world/meast/nude-blogger-aliaa-magda-elmahdy/
16. *Ibidem.*
17. https://etd.library.emory.edu/view/record/pid/emory:bqq7x
Erin Beth Gurwitch Collins, *op. cit.*, pp. 62-63.
18. Învăluirea are aici un sens extins, pornind de la vălul (hijab) pe care femeile islamice sunt obligate să îl poarte. (n.a.)
19. Pe 9 martie 2011, la o lună după demisia lui Hosni Mubarak, a avut loc un protest în Piața Tahrir. În timpul demonstrației au fost arestate 172 de persoane, printre care și 17 femei. Samira Ibrahim este una dintre aceste tinere. Ea povestește, într-un interviu, despre modul în care și-a pierdut virginitatea chiar în timpul *testului de virginitate*:
„M-au obligat să mă dezbrac în fața militarilor. Cel care a facut testul era un ofițer, nu un medic. Și-a bagat mâinile în mine și le-a ținut acolo mai bine de 5 minute. M-a dezvirginat. Nici nu știu cum să descriu ce am simțit atunci. E îngrozitor. M-am simțit violată. Și cred că poate fi numit viol."
Știrea completă pe: http://stirileprotv.ro/stiri/international/prima-femeie-din-egipt-care-da-in-judecata-armata-un-ofiter-i-a-aplicat-testul-virginitatii.html (n.a.)
20. https://etd.library.emory.edu/view/record/pid/emory:bqq7x
Erin Beth Gurwitch Collins, *op. cit.*, pp. 64-65.
21. http://www.wikiwand.com/en/Aliaa_Magda_Elmahdy#/Nude_photo
22. Karina Eileraas, *op. cit.*, p. 46.
23. Grup feminist radical înființat în Ucraina, în anul 2008. Din septembrie 2012, sediul mișcării se află la Paris, coordonat de fondatoarea ramurii franceze Inna Shevchenko. Ideologia are la bază patru principii: sextremismul (tactică fundamentală Femen prin care sexualitatea feminină se revoltă politic împotriva patriarhatului), ateismul, feminismul și perspectiva mondială Femen. În accepția Femen, nuditatea femeii este un săpător de mormânt al sistemului patriarhal, un manifest militant și un simbol sacru al eliberării femeii. (http://femen.org/en/about) Cofondatoare și ideolog al grupării, Sasha Shevchenko, în cadrul unui interviu, este întrebată de Rebecca Fitzsimonis ce crede că a învățat despre feminism în timpul „Primăverii arabe": „Am învățat că femeile sunt doar instrumente în mâinile revoluționarilor, indiferent de revoluție. Femeile se pot elibera doar prin propria revoluție împotriva patriarhatului, niciodată ca parte a societății de bărbați creată pentru bărbați. Războiul sincerității și al nudității. Nu avem alte metode." (http://www.vice.com/ro/read/ziua-international-a-jihadului-topless)
24. Karina Eileraas, *op. cit.*, p. 48.
25. Șaria reprezintă un cod legislativ islamic fundamental rezultat din preceptele Coranului și ale tradițiilor inspirate din viața profetului Mahomed.
26. Mohamed Mursi devine președinte al Egiptului în perioada 30 iunie 2012 - 3 iulie 2013, în urma demisiei lui Hosni Mubarak. Prin proiectul său constituțional, el dorește păstrarea unor principii Șaria, ceea ce, din perspectiva opozanților săi, duce la subminarea libertăților fundamentale și la violarea valorilor universale.
27. http://snaphanen.dk/2012/12/20/aliaa-magda-elmahdy-i-stockholm/
28. https://defendingiraniandemocracy.wordpress.com/2014/03/09/nude-protest-at-int-womens-day-in-paris-by-iranian-and-arab-females/
http://actipedia.org/project/nude-protest-international-women%E2%80%99s-day
29. http://arebelsdiary.blogspot.de/2014/09/photo-action-against-isis.html?zx=e8c883076a89589
30. https://etd.library.emory.edu/view/record/pid/emory:bqq7x
Erin Beth Gurwitch Collins, *op. cit.*, pp. 21-26.
31. https://twitter.com/femeninna/status/502791538385375232
32. https://news.vice.com/article/why-feminist-activists-defecated-and-menstruated-on-the-islamic-state-flag
33. http://www.digital-development-debates.org/issue-14-movement--moving-masses--the-globalisation-of-the-naked-protest.html
Wolfgang Kraushaar, *The Globalisation Of The Naked Protest*.
34. Nu se face referire exclusivă la extensia Facebook de la adresa: https://www.facebook.com/Nudebook-685944928129680/timeline/.

http://nudebook.eu/ este un proiect consacrat activităților offline, pentru cei care practică nudismul în viața de zi cu zi.